



Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 78/14
V Luxemburgu 5. júna 2014

Návrhy generálneho advokáta vo veci C-117/13
Technische Universität Darmstadt/Eugen Ulmer KG

Podľa názoru generálneho advokáta Niila Jääskinena členský štát môže povoliť knižniciam, aby bez súhlasu nositeľov práv digitalizovali knihy, ktoré majú vo svojich zbierkach, s cieľom poskytovať ich v študovniach elektronických dokumentov

Hoci smernica o autorskom práve neumožňuje členským štátom, aby používatelom povolili knihu digitalizovanú knižnicou uložiť na USB kľúč, nebráni v zásade vytlačení knihy ako rozmnoženiny na súkromné použitie.

V súlade so smernicou o autorskom práve¹ musia členské štáty priznať autorom výlučné právo udeliť alebo neudeliť súhlas na rozmnožovanie alebo verejný prenos svojich diel. Smernica však umožňuje členským štátom stanoviť určité výnimky z tohto práva alebo jeho obmedzenia. Taká možnosť existuje najmä s ohľadom na verejne prístupné knižnice², ktoré sprístupňujú diela zahrnuté vo svojich zbierkach používateľom na účely výskumu alebo súkromného štúdia prostredníctvom na to určených terminálov.³ V prejednávanej veci Bundesgerichtshof (nemecký spolkový súd) žiada Súdny dvor, aby spresnil rozsah tejto možnosti, ktorú Nemecko využilo.

Bundesgerichtshof rozhoduje v spore medzi technickou univerzitou v Darmstadte (Technische Universität Darmstadt) a nemeckým vydavateľstvom Eugen Ulmer KG.⁴ Vydavateľstvo chce zabrániť tomu, aby i) univerzita digitalizovala knihu, ktorú má vo svojom katalógu a ktorú vydalo vydavateľstvo Eugen Ulmer⁵, ako aj aby ii) si používatelia knižnice mohli v študovni elektronických dokumentov v knižnici vytlačiť knihu alebo uložiť ju na USB kľúč a/alebo si tieto rozmnoženiny odniesť z knižnice. Univerzita totiž digitalizovala predmetnú knihu a poskytovala ju v študovni elektronických dokumentov.⁶ Neprijala ponuku vydavateľstva na nadobudnutie a používanie učebníc, ktoré toto vydavateľstvo vydáva, v podobe elektronických kníh („E-knihy“).

Vo svojich návrhoch z dnešného dňa sa generálny advokát Niilo Jääskinen v prvom rade domnieva, že hoci nositeľ práv ponúkne knižnici možnosť za primeraných podmienok uzatvoriť licenčné zmluvy o využívaní jeho diela, knižnica sa môže dovolávať výnimky stanovenej v prospech prenosu prostredníctvom na to určených terminálov.⁷ Podľa Niila Jääskinena sa knižnica nemôže už viac dovolávať tejto výnimky len vtedy, keď sa taká zmluva už uzavrie.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230).

² Tieto knižnice sa neusilujú o dosiahnutie nijakého ekonomického alebo komerčného prospechu. Táto možnosť sa za rovnakých podmienok uplatňuje aj na vzdelávacie inštitúcie, múzeá alebo archívy.

³ „Použitie na prenos alebo sprístupnenie jednotlivým členom verejnosti na účel výskumu alebo súkromného štúdia prostredníctvom na to určených terminálov v [dotknutých] priestoroch inštitúcií diel alebo iných predmetov ochrany, ktoré nepodliehajú nákupným alebo licenčným podmienkam zahrnutým v ich zbierkach“ [článok 5 ods. 3 písm. n) smernice].

⁴ Tento spor má povahu „pilotného“ konania. Univerzitu podporuje Deutscher Bibliotheksverband e.V. (Nemecká únia knižníc), ako aj Európska kancelária knižníc a informačných a dokumentačných združení (EBLIDA). Vydavateľstvo podporuje Börsenverein des deutschen Buchhandels (Nemecká únia obchodu s knihami). Podľa generálneho advokáta to preukazuje dôležitosť, akú má prejednávaná vec pre knižnice, autorov a vydavateľstvá (a najmä vedecky zamerané vydavateľstvá).

⁵ Ide o učebnicu od Winfrieda Schulzeho nazvanú „Einführung in die neuere Geschichte“ (Úvod do modernej histórie).

⁶ V tejto študovni nebolo možné súčasne nazrieť do väčšieho počtu exemplárov, než sa nachádzal v katalógu knižnice.

⁷ Predloženie takej ponuky teda neznamená, že s ohľadom na predmetné dielo sa treba domnievať, že podlieha nákupným a licenčným podmienkam v zmysle ustanovenia smernice citovaného v poznámke pod čiarou 3.

Generálny advokát ďalej dospel k záveru, že **smernica nebráni tomu, aby členské štáty poskytli knižniciam právo digitalizovať diela, ktoré sú súčasťou ich zbierok, ak je to nevyhnutné na sprístupnenie týchto diel verejnosti prostredníctvom na to určených terminálov**. O taký prípad môže ísť vtedy, keď treba chrániť originály diel, ktoré ešte síce sú chránené autorským právom, ale sú **staré, krehké alebo jedinečné**. Tak to môže byť aj v prípade, že predmetné dielo číta veľké množstvo študentov v rámci štúdia a jeho exempláre by mohli byť vystavené neprimeranému opotrebovaniu.

Niilo Jääskinen však spresnil, že smernica **neumožňuje digitalizáciu celej zbierky, ale len digitalizáciu jednotlivých diel**. Možnosť používať osobitné terminály určené na štúdium sa nemá využívať, ak jediným jej cieľom je vyhnúť sa potrebe zakúpiť dostatočné množstvo fyzických exemplárov diela.

Napokon sa Niilo Jääskinen domnieva, že **smernica používateľom nedovoľuje, aby diela, ktoré sú im sprístupnené prostredníctvom na to určených terminálov, uložili na USB kľúč**. Predovšetkým tvrdí, že výnimka stanovená v prospech prenosu prostredníctvom na to určených terminálov predstavuje najmä výnimku z výlučného práva nositeľa práv na sprístupnenie. Podľa generálneho advokáta pojem prenos vylučuje z rámca tejto výnimky možnosť uloženia diela na USB kľúč, pretože v tomto prípade nejde o prenos knižnicou, ale o vytvorenie digitálnej rozmnoženiny používateľom na súkromné použitie. Navyše také rozmnožovanie nie je nevyhnutné na to, aby bol zachovaný potrebný účinok výnimky, hoci by to bolo pre používateľa užitočné. Navyše predmetná výnimka sa nemôže vzťahovať na prípad, keď knižnica sprístupní digitálnu rozmnoženinu používateľovi s cieľom, aby si mohol vyhotoviť ďalšiu rozmnoženinu a nahráť si ju na USB kľúč.

Hoci generálny advokát dospel k záveru, že výnimka stanovená v prospech prenosu prostredníctvom na to určených terminálov sa nevzťahuje ani na vytlačenie na papier, uvádza, že **na vytlačenie diela, ktoré je sprístupnené prostredníctvom na to určených terminálov, sa môžu vzťahovať iné výnimky stanovené smernicou, napríklad výnimka pre rozmnoženinu na súkromné použitie**. V tejto súvislosti generálny advokát nevidí žiadny rozdiel medzi kopírovaním strán diela, ktoré sa fyzicky nachádza v katalógu knižnice, a vytlačením strán z digitálnej rozmnoženiny. Nebezpečenstvo protiprávneho rozširovania vo veľkom rozsahu, ktoré predstavujú digitálne rozmnoženiny, v prípade vytlačenia na papier neexistuje.

UPOZORNENIE: Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdnemu dvoru právne riešenie vecí, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdneho dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradu. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

Úplné znenie návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499